

FUNKCJONOWANIE
SIECI BIBLIOTEK
PUBLICZNYCH
W WOJEWÓDZTWIE
MAŁOPOLSKIM
W 2010 ROKU

www.rajaska.info

Stan sieci

Sieć bibliotek publicznych województwa małopolskiego tworzyło na koniec 2010 r.:

- 188 bibliotek publicznych,
- 568 filii bibliotecznych.

Na terenie województwa funkcjonowały 82 filie i oddziały dla dzieci oraz 56 punktów bibliotecznych.

157 bibliotek z 486 filiami to samodzielne jednostki posiadające status instytucji kultury. 31 bibliotek (wraz z 82 filiami) funkcjonowało w strukturach ośrodków kultury.

W 2010 r.:

- utworzono 9 filii bibliotecznych i 10 punktów bibliotecznych (w tym 5 sezonowych),
- utworzono 2 oddziały dla dzieci,
- zlikwidowano 2 oddziały dla dzieci i 7 punktów bibliotecznych,
- zawieszono działalność: 2 filii; w dalszym ciągu zawieszona jest działalność 5 filii bibliotecznych.

W 2010 r. sieć bibliotek tworzyło 756 placówek.

Wszystkie samodzielne biblioteki mają uporządkowany status organizacyjny. Działają w oparciu o „Ustawę o Bibliotekach”, „Ustawę o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej”, są wpisane do Rejestru Instytucji Kultury oraz posiadają własne statuty, regony, NIP-y i regulaminy porządkowe.

Zmiany w funkcjonowaniu bibliotek powiatowych

ZINTEGROWANY SYSTEM INFORMACJI I ZARZĄDZANIA ZBIORAMI W POWIECIE GORLICKIM

23 lipca 2010 r. Zarząd Województwa Małopolskiego dokonał wyboru projektów do dofinansowania w ramach Działania 1.2 „Rozwój społeczeństwa informacyjnego” Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013. Wśród wytypowanych projektów znalazł się także złożony przez Powiat Gorlicki, pod nazwą „Budowa zintegrowanego systemu informacji i zarządzania zbiorami 33 bibliotek publicznych w woj. małopolskim z użyciem technologii teleinformatycznych”. Beneficjentami projektu są biblioteki publiczne z 5 powiatów: gorlickiego, miechowskiego, nowosądeckiego, nowotaraskiego i olkuskiego. Niemal wszystkie powiaty reprezentowane są przez pojedyncze gminy. (jedna gmina z pow. miechowskiego i jedna z pow. nowosądeckiego nie przystąpiły do partnerstwa).

Wdrożenie projektu ma zwiększyć ofertę bibliotek publicznych, usprawnić ich pracę (tj. uprościć wiele czynności wykonywanych przez personel biblioteczny), a w konsekwencji doprowadzić do ułatwienia dostępu do księgozbioru za pomocą e-usług. Możliwość uzyskania informacji zdalnej jest kluczowa przede wszystkim dla osób niepełnosprawnych i stanowi istotny czynnik przeciwdziałania ich wykluczeniu w społeczeństwie.

Realizacja projektu polegać będzie na przejściu od katalogów „ręcznych” do zintegrowanych systemów informatycznych poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury informatycznej bibliotek. Podjęte zostaną działania inwestycyjne, które obejmować będą zarówno zakup wymaganego sprzętu (komputerów) – wraz z instalacją i oprogramowaniem – jak również wdrożenie systemu informatycznego dla 33 bibliotek i ich filii. W ramach projektu do bibliotek trafią w sumie 272 sztuki sprzętu komputerowego, tj. komputerów stacjonarnych i przenośnych (notebooków), drukarek, czytników kodów kreskowych i routerów; zakupione zostaną także 144 licencje.

W przyszłości każda z bibliotek gminnych (wraz z filiami) będzie tworzyła katalog centralny, każda będzie też pracowała z centralną bazą czytelników gminy. Opcjonalnym rozwiązaniem jest utworzenie centralnej bazy czytelników dla całego powiatu. Pozwoli to na „odmiejscowienie” czytelnika, czyli np. umożliwienie rezerwacji materiału w tej bibliotece (filii) powiatu, w której jest on dostępny, bez konieczności oczekiwania na jego zwrot w lokalnej placówce bibliotecznej. W tym celu uruchomiony zostanie także portal internetowy z multiwyszukiwarką, która pozwoli na równoczesne przeszukiwanie wszystkich baz w powiecie.

MBP W CHRZANOWIE

W grudniu 2010 r. przekazano nową siedzibę MBP w Chrzanowie. Zaadaptowano na nią połączone ze sobą dwa budynki handlowo-usługowo-administracyjne. Na dwóch kondygnacjach znajdują się wypożyczalnie, czytelnie, sale wykładowe, konferencyjne oraz multimedialne. Część pomieszczeń zostanie zagospodarowana na magazyny. Biblioteka została przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Budynek biblioteki znajduje się w pobliżu dużych osiedli mieszkaniowych oraz głównego węzła komunikacyjnego w mieście. Budowę chrzanowskiej biblioteki dofinansowała Unia Europejska w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego (MRPO). Inwestycja kosztowała ponad 16 mln zł, z czego prawie 11,5 mln zł stanowiła dotacja unijna. Część środków władze gminy planują przeznaczyć na zakup nowego sprzętu komputerowego.

ŚRÓDMIEJSKA BP W KRAKOWIE

W czerwcu 2010 r. filia nr 3 Śródmiejskiej BP w Krakowie zawiesiła swoją działalność. Powodem było wymówienie najmu lokalu. Zbiory biblioteczne i sprzęty z tej filii trafiły do magazynu zastępczego. Decyzją Prezydenta Miasta przydzielony został na rzecz ŚBP inny lokal; umowa została podpisana 29.10. 2010 r. Niestety do tej pory nie udało się pozyskać funduszy niezbędnych na generalny remont tego lokalu. W 2010 r. Śródmiejska BP zakończyła komputeryzację wszystkich filii.

PIMBP W OLKUSZU

W 2010 r. PiMBP w Olkuszu zaproponowała swoim czytelnikom nową usługę - wykupiła bowiem dostęp do kilkudziesięciu tytułów książek na ibuk.pl.

PIMBP W SUCHEJ BESKIDZKIEJ

PiMBP w Suchej Beskidzkiej zatrudniła specjalistkę ds. promocji w dziale Instrukcyjno-Metodycznym. W ramach powierzonych zadań zajmuje się ona promocją oferty biblioteki oraz organizowanych przez placówkę imprez kulturalnych, przygotowaniem i koordynacją projektów realizowanych przez bibliotekę, a także zadaniami z zakresu public relations i identyfikacji wizualnej (materiały promocyjne, strona internetowa).

PIMBP W WIELICZCE

Od połowy 2010 r. PiMBP w Wieliczce, wychodząc naprzeciw potrzebom czytelników, wydłużyła godziny otwarcia biblioteki; odtąd obsługuje czytelników od godz. 8 do 19 od wtorku do piątku i od godz. 8 do 14 w poniedziałek i sobotę.

PROGRAM ROZWOJU BIBLIOTEK

W 2010 r. 53 biblioteki z województwa małopolskiego uczestniczyły w Programie Rozwoju Bibliotek. Jego celem jest wyposażenie placówek bibliotecznych w nowoczesny sprzęt komputerowy, zapewnienie im dostępu do szerokopasmowego internetu oraz uczynienie z nich instytucji, które stałyby się miejscem spotkań, odpoczynku i wymiany wiedzy w małych miejscowościach, zwłaszcza położonych na obszarach wiejskich. W skali całego kraju realizacja programu koordynowana jest przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, zaś głównym partnerem Fundacji w jego wdrażaniu na terenie województwa małopolskiego, na podstawie podpisanej umowy, jest Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie.

Biblioteki z województwa małopolskiego biorące udział w programie:

Miejska Biblioteka Publiczna w Andrychowie	partnerska
Gminna Biblioteka Publiczna w Babicach	partnerska
Gminna Biblioteka Publiczna im. Zofii Solarzowej w Białym Dunajcu	wiodąca
Gminna Biblioteka Publiczna w Bochni, Siedziba w Łapczycy	partnerska
Gminna Biblioteka Publiczna w Borzęcinie	partnerska
Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Brzesku	wiodąca
Ośrodek Kultury Biblioteka Publiczna w Brzeszczach	wiodąca
Gminna Biblioteka Publiczna w Brzeźnicy	partnerska
Gminna Biblioteka Publiczna w Bukowinie Tatrzańskiej	partnerska
Miejska Biblioteka Publiczna w Chrzanowie	wiodąca
Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Ciężkowicach	partnerska
Miejska Biblioteka Publiczna w Czchowie	partnerska
Gminna Biblioteka Publiczna w Porąbce Uszewskiej	partnerska
Gminna Biblioteka Publiczna w Dobrej	partnerska
Gminna Biblioteka Publiczna w Drwini	partnerska
Gminna Biblioteka Publiczna w Gnojniku	wiodąca
Gminna Biblioteka Publiczna w Gromniku	partnerska
Gminna Biblioteka Publiczna w Iwkowej	partnerska
Biblioteka Publiczna Gminy Jodłownik	partnerska
Biblioteka Miejska w Jordanowie	partnerska
Gminna Biblioteka Publiczna w Kamienicy	wiodąca
Gminna Biblioteka Publiczna im. Ambrożego Grabowskiego w Kętach	wiodąca
Gminna Biblioteka Publiczna w Koszycach	partnerska
Gminna Biblioteka Publiczna w Kościelisku	partnerska
Biblioteka Publiczna Gminy Krynicy-Zdroju	wiodąca
Miejska Biblioteka Publiczna w Libiążu	partnerska

Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Wsi (gm. Limanowa)	partnerska
Gminna Biblioteka Publiczna w Lubniu	partnerska
Gminna Biblioteka Publiczna w Łabowej	partnerska
Miejska Biblioteka Publiczna w Makowie Podhalańskim	partnerska
Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna	partnerska
Gminna Biblioteka Publiczna w Nawojowej	partnerska
Gminna Biblioteka Publiczna w Nowym Brzesku	partnerska
Gminna Biblioteka Publiczna w Osieku	partnerska
Gminna Biblioteka Publiczna w Oświęcimiu z/s w Grojcu	partnerska
Gminna Biblioteka Publiczna w Pątecznicy	partnerska
Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Piwnicznej - Zdroju	partnerska
Gminna Biblioteka Publiczna w Pleśnej	partnerska
Biblioteka Publiczna Gminnego Centrum Kultury w Polance Wielkiej	partnerska
Gminna Biblioteka Publiczna w Poroninie	partnerska
Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Proszowicach	wiodąca
Gminna Biblioteka Publiczna w Przeciszowie	partnerska
Gminna Biblioteka Publiczna w Ryglicach	wiodąca
Gminna Biblioteka Publiczna w Rytrze	partnerska
Gminne Centrum Kultury i Bibliotek w Skrzyszowie	partnerska
Powiatowa i Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Starym Sączu	wiodąca
Gminna Biblioteka Publiczna w Stryszawie	partnerska
Biblioteka Suska im. Michała Żmigrodzkiego	wiodąca
Gminna Biblioteka Publiczna Gminy Tarnów	partnerska
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka w Trzebini	partnerska
Biblioteka Publiczna w Tuchowie	wiodąca
Gminna Biblioteka Publiczna w Wierzchosławicach	partnerska
Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze. Publiczna Biblioteka	partnerska

Zbiory biblioteczne

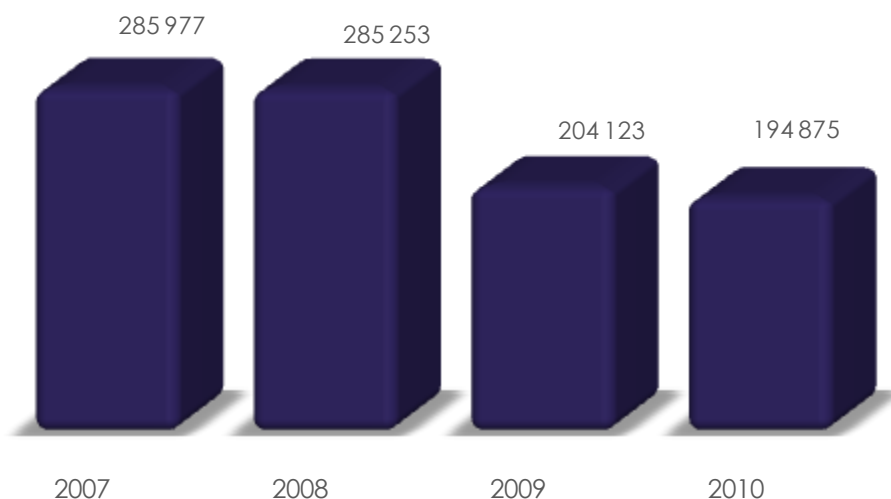
Zakup zbiorów bibliotecznych w ubiegłym roku był mniejszy (o 9 555 woluminów) niż w 2009 r. . Wynika to w dużej mierze z utrzymującego się niskiego poziomu dotacji z MKiDzN na zakup zbiorów i dotyczy zarówno książek (zakupiono o 9 248 wol. mniej), jak zbiorów specjalnych (o 307 wol. mniej).

W bibliotekach publicznych województwa małopolskiego w 2010 r. zakupiono:

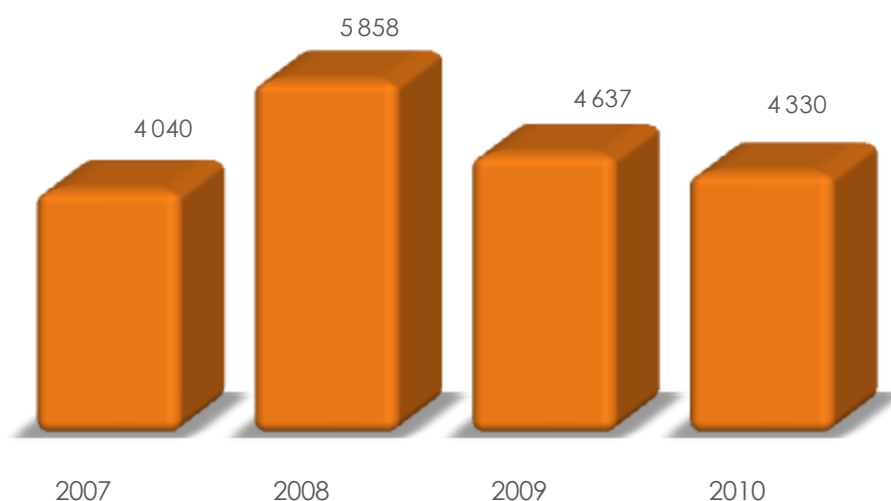
- 194 875 książek (w tym 46 251 z dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego),
- 4 330 zbiorów specjalnych.

W 2010 r. po raz kolejny zmniejszyła się liczba kupowanych zbiorów. Spowodowane to było zarówno dalszym zmniejszeniem puli środków przyznanych bibliotekom w ramach programu „Promocja czytelnictwa”, jak też stosunkowo niewielkim wzrostem dotacji od organizatorów jednostek na zakup nowości, co przy jednoczesnym nieustannym wzroście cen książek wiąże się z coraz słabszym zaspokajaniem potrzeb czytelniczych mieszkańców województwa małopolskiego.

Zakup książek w latach 2007-2010 (w woluminach)

Zakup zbiorów specjalnych w latach 2007-2010
(w jedn. inw.)

W przeliczeniu na 100 mieszkańców w województwie małopolskim kupiono: w 2008 r. – 8,46 wol. książek, w 2009 r. – 6,08 wol., a w 2010 r. – 5,90 wol.

W praktyce oznacza to zmniejszenie liczby zakupionych książek o ponad 90 tys. (w 2008 r. – 285 253 wol., w 2010 r. – 194 875 wol.).

W województwie małopolskim w 2010 r. trzy biblioteki zbliżyły się do międzynarodowych standardów:

Zakup książek w przeliczeniu na 100 mieszkańców

- GBP Budzów z/s w Palczy 22,
- GBP w Łapanowie 19,
- GBP w Ropie 19,
- MBP w Bukownie 18.

GBP w Budzowie z/s w Palczy to biblioteka, która od długiego czasu zajmuje pierwsze miejsce pod względem liczby zakupionych książek w stosunku do liczby mieszkańców gminy. W 2007 r. jednostka osiągnęła wskaźnik 30 książek na 100 mieszkańców.

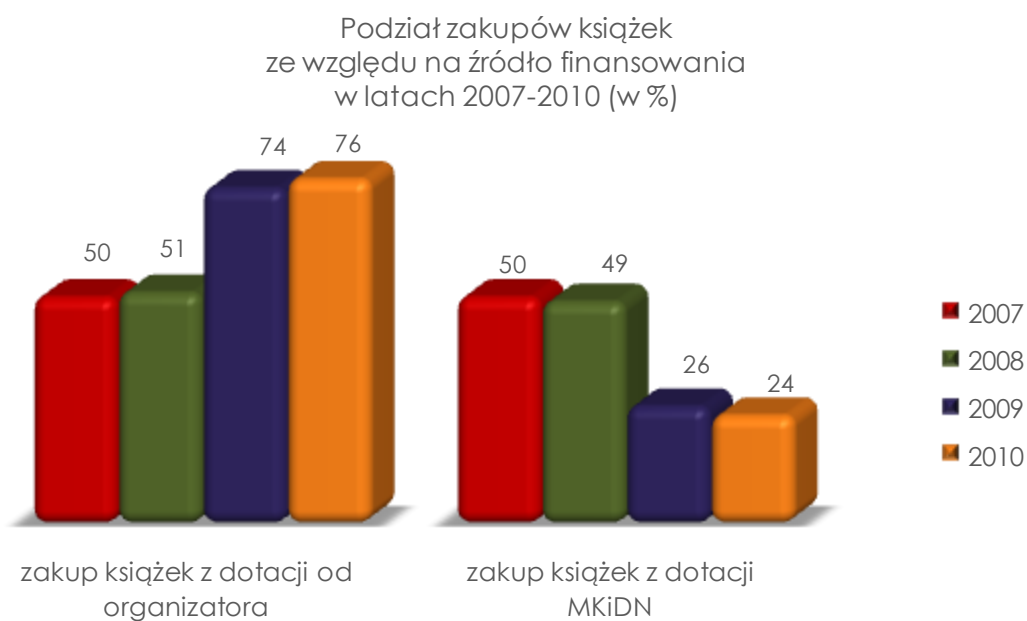
Międzynarodowa norma (IFLA) i standardy w bibliotekach publicznych przewidują wskaźnik zakupu nowości na poziomie 25 do 30 wol. na 100 mieszkańców. Wskaźnik osiągnięty w bibliotekach województwa małopolskiego w 2010 r. oznacza zaspokojenie potrzeb czytelniczych mieszkańców województwa jedynie w 24% (biorąc pod uwagę dolną granicę normy). W 2009 r. województwo małopolskie znalazło się na 13. miejscu w rankingu województw pod względem liczby zakupionych książek na 100 mieszkańców, odnotowało jednak - co należy podkreślić - największy w Polsce wskaźnik liczby czytelników na 100 mieszkańców. Jeśli jednak nie zwiększą się środki przeznaczane na zakup nowości wydawniczych, a co za tym idzie w bibliotekach będzie coraz mniej nowych materiałów, czytelnicy przestaną korzystać z bibliotek. Część poszuka interesujących ich wydawnictw gdzie indziej (zakup książek, dostęp do wersji elektronicznych), a część osób w ogóle przestanie czytać, co może budzić ogromny niepokój.

Według ww. badań w stosunku do 2008 r., kiedy zarejestrowano jeszcze wyższy odsetek osób nie mających kontaktu z książką (62%), można mówić co prawda o zatrzymaniu tendencji spadkowej, jednak spadek liczby książek kupowanych przez biblioteki publiczne nie poprawi sytuacji. Należy tu wziąć pod uwagę drastyczne w ostatnich latach ograniczenie dotacji z MKiDN na zakup nowości. Pewną nadzieję dają jednak zapowiedzi MKiDN dotyczące wzrostu kwot na nie przeznaczonych.

W 2007 r. województwo małopolskie otrzymało na ten cel 2 817 318 zł i zakupiło 143 873 wol. książek oraz 472 egz. zbiorów specjalnych. W 2008 r. dzięki dotacji w wysokości 2 872 097 zł zakupiono 140 741 wol. książek i 889 egz. zbiorów specjalnych. Dotacja przekazana w 2009 r. - 1 078 385 zł - pozwoliła na zakup jedynie 53 128 wol. książek i 444 egz. zbiorów specjalnych. W 2010 r. ze środków z MKiDN (970 607 zł) zakupiono natomiast 46 251 wol. książek i 93 zbiory specjalne, tj. prawie o 100 tys. mniej niż w roku 2007.

Czytelnicy odczują to z opóźnieniem rocznym lub dwuletnim, ale coraz częściej będzie powtarzać się sytuacja, że nie znajdą w bibliotece nowości, które ich interesują, a jeśli nie będą mogli skorzystać z tego, czego potrzebują, przestaną przychodzić do bibliotek. To z kolei może spowodować ponowny spadek liczby osób czytających (30% badanych jako źródło książek do czytania wskazało biblioteki publiczne).

Z powodu ograniczeń finansowych po raz kolejny zmniejszyła się również liczba czasopism prenumerowanych przez biblioteki. W 2008 r. biblioteki publiczne województwa prenumerowały 4 761 czasopism, w 2010 r. - 4 121, co oznacza rezygnację z ponad 600 egzemplarzy w przeciągu 2 lat.

Biorąc pod uwagę procentową partycypację poszczególnych źródeł finansowania zakupu książek, udział dotacji organizatorów w zakupie również kolejny raz się zmniejszył - w 2007 r. wynosił 50%, w 2010 r. – 76%.

W tym samym okresie procentowy udział dotacji z MKiDN w zakupie książek spadł z 50% w 2007 r. do 24% w 2010 r.

Czytelnictwo

Liczba czytelników bibliotek publicznych województwa małopolskiego w 2010 r. wynosiła 665 470 osób, co stanowi nieco ponad 20% mieszkańców woj. małopolskiego i jest mniejsza w stosunku do roku poprzedniego o 96 osób.

11 powiatów (brzeski, gorlicki, limanowski, myślenicki, nowotarski, olkuski, suski, wadowicki, wielicki oraz miasta Kraków i Nowy Sącz) odnotowało wzrost liczby korzystających; warto podkreślić, że pięć z nich (gorlicki, olkuski, miasto Nowy Sącz, wadowicki i wielicki) utrzymało tendencję wzrostową od 2009 r.

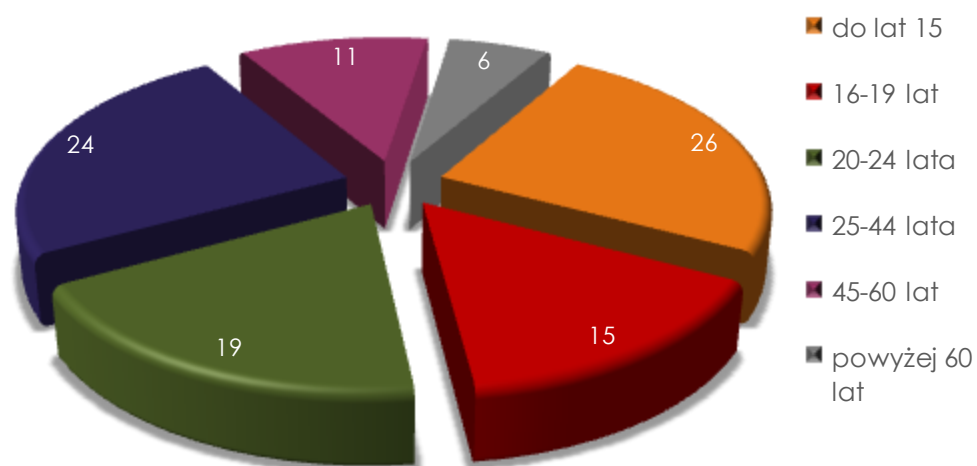
Biblioteką, która zanotowała największy wzrost liczby czytelników była Krowoderska BP, zwiększyła ona liczbę użytkowników w stosunku do roku poprzedniego o ponad 2 000 osób. Duży wzrost liczby korzystających odnotowały również: PiMBP w Olkuszu, PiMBP w Wieliczce, Śródmiejska BP, MBP w Gorlicach. Biblioteki Krowoderska i Olkuska kolejny raz z rzędu znalazły się wśród placówek o największym wzroście czytelników.

Od kilku lat utrzymuje się tendencja spadkowa w kategorii czytelników „16 - 19 lat” - prawie 6 tys., jednak w 2010 r. największy spadek nastąpił w kategorii „do 15 lat”. W stosunku do 2009 r. liczba czytelników w tej kategorii spadła o 6 417 osób. Wszystkie przedziały wiekowe powyżej 20 lat wykazują wzrost liczby korzystających w stosunku do roku poprzedniego. Największy analogicznie do roku poprzedniego wzrost odnotowano w kategorii „25 - 44 lata” - 7 517 osób.

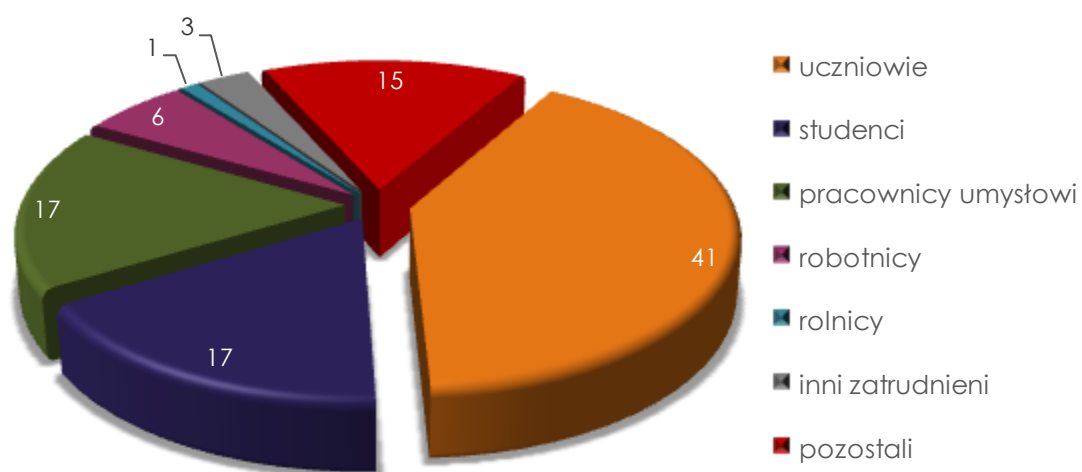
Podział czytelników na kategorie wg zajęcia częściowo pokrywa się z wcześniejszym. Największy spadek odnotowuje bowiem kategoria „uczniowie” - ponad 10 tys., liczba czytelników zmniejszyła się również w kategorii „inni zatrudnieni” - o 244 osoby, natomiast pozostałe kategorie wykazują wzrost: największy zaobserwowano w grupie „studenci” - 4 tys.

W 2010 r. w bibliotekach publicznych województwa małopolskiego dominują dwie kategorie wiekowe czytelników będące na zbliżonym poziomie. Są to czytelnicy kategorii „do 15 lat” oraz mieszczący się w kategorii „25 - 44 lata” - po 24% całości. Wśród kategorii według zajęcia tradycyjnie największą grupę stanowią „uczniowie” - 41% czytelników.

Czytelnicy według wieku w 2010 roku (w %)

Czytelnicy według zajęcia w 2010 roku (w %)

Najwyższy wskaźnik czytelników w przeliczeniu na 100 mieszkańców odnotowały:

- MBP w Limanowej (49),
- MBP w Bukownie (43),
- MBP w Mszanie Dolnej (41),
- MBP w Gorlicach (41),
- MBP w Trzebini (38).

MBP w Limanowej najwyższy wskaźnik czytelnictwa odnotowuje niezmiennie od kilku lat.

Wypożyczenia

W bibliotekach publicznych województwa małopolskiego w 2010 r. odnotowano 13 612 897 udostępnień materiałów, z czego 10 950 591 to wypożyczenia na zewnątrz, a 2 662 306 - udostępnienia na miejscu.

Nie zmienia się struktura udostępnianych zbiorów. Czytelnicy bibliotek publicznych woj. małopolskiego korzystają głównie z książek - ich udostępnianie stanowi 85% wszystkich wypożyczeń, na drugim miejscu znajdują się czasopisma - 9%, a najmniejszym zainteresowaniem cieszą się zbiory specjalne - 6 % udostępnionych materiałów.

Od kilku lat utrzymuje się spadek liczby udostępnionych materiałów. W 2010 r. spadek był znaczący i wyniósł ponad 500 tys. Analogicznie jak w latach poprzednich dotyczy to przede wszystkim materiałów wypożyczanych na zewnątrz (spadek o ponad 400 tys. dokumentów). Liczba materiałów udostępnianych na miejscu zmniejszyła się o nieco ponad 100 tys.

W 2008 r. spadek udostępnionych dokumentów wyniósł ponad pół miliona (504 936). W 2009 r. liczba ta była mniejsza (204 995) co pozwalało mieć nadzieję na zahamowanie tak dużej tendencji spadkowej, jednak 2010 r. zakończył się znowu znaczącym spadkiem liczby udostępnionych materiałów.

Jeśli weźmiemy pod uwagę rodzaj udostępnianych dokumentów, największy spadek nastąpił w liczbie udostępnionych książek - ponad 500 tys. W przeważającej mierze dotyczy to książek wypożyczanych na zewnątrz (388 tys.).

Liczba udostępnionych czasopism spadła o ponad 43 tys. wol. i chociaż spadek nastąpił we wszystkich kategoriach, w największym stopniu dotyczy to wypożyczanych czasopism nieoprawnych (32 683). Odnotowuje się natomiast wzrost liczby wypożyczeń zbiorów specjalnych (o ponad 62 tys.), zmniejszyła się jedynie liczba dokumentów audiowizualnych udostępnianych na miejscu (o prawie 4 tys.).

Największy wzrost liczby wypożyczeń w 2010 r. odnotował powiat myślenicki (16 474).

Wskaźnik wypożyczeń książek w przeliczeniu na 100 mieszkańców:

- MBP w Limanowej (1 293),
- MiGBP w Krynicy (1 293),
- GBP w Krościenku (978),
- GCKCiS w Szczurowej (865),
- MBP w Grybowie (843).

Obsługa czytelnicza specjalnych grup czytelników

Przeważająca liczba bibliotek zapewnia specjalnym grupom czytelników lekturę, dostarczając ją w razie potrzeby za pośrednictwem członków rodziny, sąsiadów bądź bibliotekarzy do domów.

Wiele placówek prowadzi obsługę czytelników niewidomych i słabowidzących, udostępniając zbiory książki mówionej (usługa taka dostępna jest w następujących placówkach: PiMBP w Bochni, PiMBP w Brzesku, MBP w Trzebini, MBP w Chrzanowie, MBP w Dąbrowie Tranowskiej, Nowohucka BP w Krakowie, PBP w Limanowej, PiMBP w Olkuszu, MBP w Oświęcimiu, MBP w Bukowni, MBP w Nowym Targu, MBP w Rabce, MBP w Zakopanem, Wadowicka BP, MBP w Andrychowie, MBP w Tarnowie, PiMBP w Miechowie, MBP w Myślenicach, Sądecka BP, M-GBP w Krynicy, GBP w Radłowie, PiMBP w Wieliczce).

Przy bibliotekach działają różne związki i stowarzyszenia, które starają się ułatwić swoim członkom dotarcie do interesującej literatury. Wiele placówek nawiązało współpracę ze świetlicami socjoterapeutycznymi, domami pomocy społecznej, warsztatami terapii zajęciowej, ośrodkami szkolno-wychowawczymi, z którymi prowadzą wspólne zajęcia (PiMBP w Bochni, MBP w Brzesku, Nowohucka BP, PiMBP w Miechowie i filia w Zagorzycach, MBP w Chrzanowie, GBP w Bolesławiu, Krowoderska BP Wadowicka BP, BP w Kalwarii Zebrzydowskiej, MBP w Andrychowie, MBP w Tarnowie, MBP w Nowym Targu, Sądecka BP, GBP w Kamionce Wielkiej, MBP w Oświęcimiu, GBP w Lisiej Górze, GBP w Radłowie).

W miarę możliwości finansowych i organizacyjnych biblioteki obejmujące swoim zasięgiem tereny, na których znajdują się szpitale (PiMBP w Bochni, PiMBP w Brzesku, PiMBP w Olkuszu, MBP w Tarnowie, BP w Tuchowie, PiMBP w Suchej Beskidzkiej) prowadzą w nich filie lub punkty biblioteczne.

Działalność kulturalno-oświatowa

Biblioteki publiczne woj. małopolskiego zorganizowały w 2010 r. 16 188 imprez o charakterze kulturalnym. Były to m.in. imprezy literackie - 3 957 imprez, wystawy - 4 271, imprezy oświatowe i edukacyjne - 7 117. Biblioteki wydały również 30 wydawnictw zwartych i 31 ciągłych.

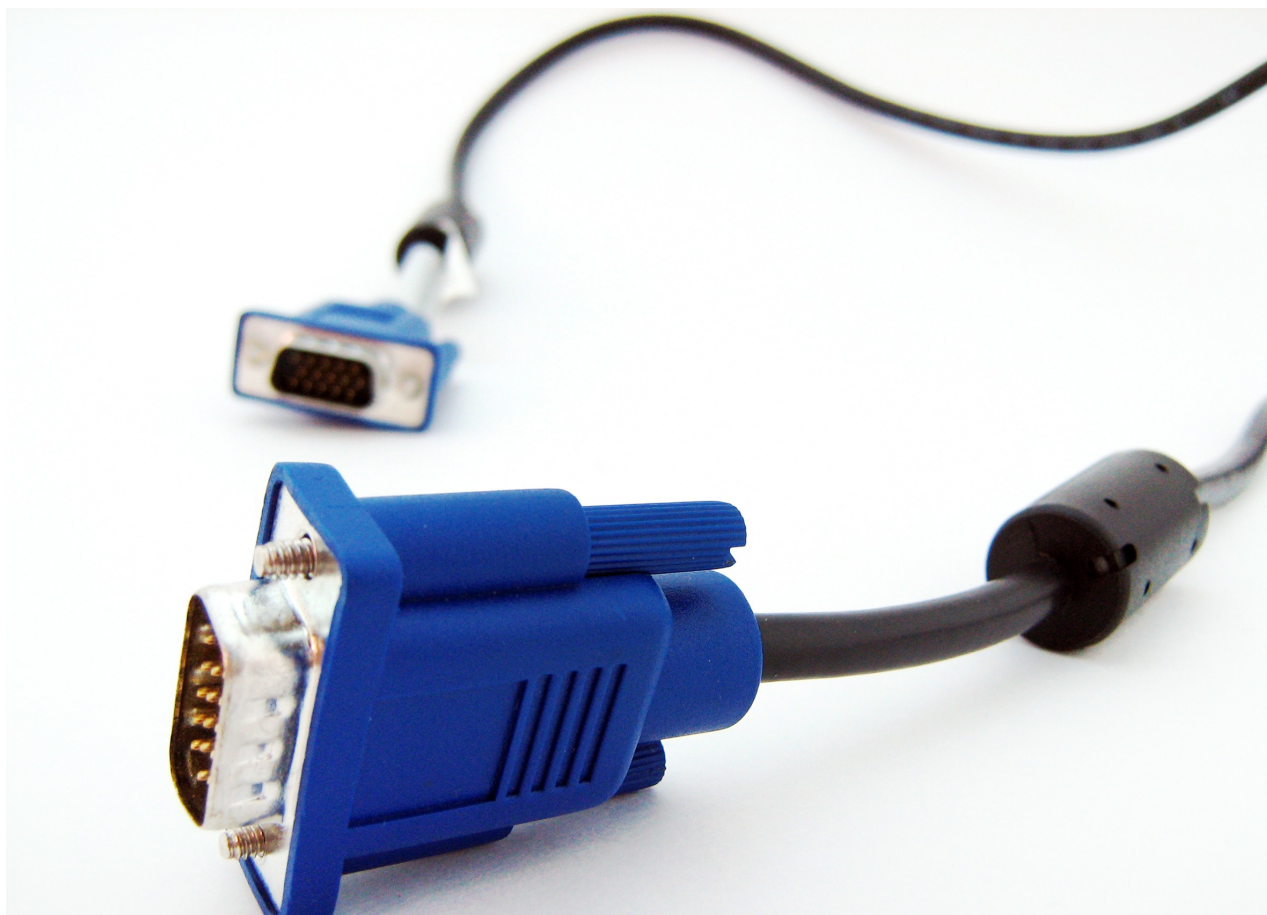
Przeprowadzono 1 013 szkoleń dla bibliotekarzy i 2 945 szkoleń dla użytkowników.

Komputeryzacja bibliotek

Ogółem na 756 placówek w województwie na koniec 2010 r. 1 biblioteka i 75 filii bibliotecznych nie posiadało komputera. 469 placówek wykorzystywało programy biblioteczne.

W bibliotekach małopolskich wykorzystywane są programy biblioteczne PROLIB, SOWA, LIBRA, MAK, PATRON, ISIS, SIB i inne.

Ogólna liczba bibliotek mających dostęp do internetu: 639. Czytelnicy mają dostęp do internetu w 577 bibliotekach.

Sytuacja zawodowa bibliotekarzy

W 2010 r. w bibliotekach publicznych województwa małopolskiego zatrudnione były 1 872 osoby, z czego 1 429 na stanowiskach bibliotekarskich. W stosunku do 2009 r. zatrudnienie w bibliotekach zwiększyło się o 23 osoby.

75% pracowników bibliotek posiada wykształcenie bibliotekarskie, z czego 44% wyższe, a 30% średnie. Zmniejsza się liczba pracowników bez wykształcenia bibliotekarskiego.

Wśród osób zatrudnionych w bibliotekach utrzymuje się dążenie do uzupełniania kwalifikacji. 6 pracowników bibliotek publicznych ukończyło w ubiegłym roku studia magisterskie, a 28 osób podnosi swoje kwalifikacje zawodowe studiując na studiach licencjackich, magisterskich oraz podyplomowych.

Zakres wykonywanych zadań i obowiązków przypisanych do zawodu stale wzrasta: od bibliotekarzy wymaga się, aby byli „źródłem informacji”, menagerem, organizatorem i prowadzącym imprez kulturalnych. W placówkach połączonych z ośrodkami kultury częste są przypadki wykorzystywania pracowników do wykonywania prac nie związanych z pracą biblioteczną. Bibliotekarki pracują jako kasjerki, kelnerki, sprzątaczkę, organizatorki imprez sportowych itp.; w tym czasie biblioteki są zamykane. W związku z tym ogromne zaniepokojenie budzą plany ponownego umożliwienia łączenia bibliotek z innymi instytucjami.

REGION
OBRAZ Gorlicki
DOROŚLI Wielicki
KRAKOWSKIKATALOGI
Dąbrowski BEZPŁATNE
CZASOPISMA
INFORMACJA AUDIOBOOKI
Myślenicki
MAŁOPOLSKA
EDUKACJA
KAPITAŁ
ZABAWY
MUZYKA
BADANIA
AUTORZY SAŁCZ
KWERENDY
Miechowski
WARSZTATY
INTEGRACJA
CHRZANOWSKI
TARNOWSKI
FILMY
Brzeski
Limanowski
KULTURA
KRAKÓW
BOCHEŃSKI
OPRACOWANIE
CZYTELNICZTWO
OŚWIECIMSKI
DZIECI
BAZYLAKTYWNOŚĆ
NOWOSĄDECKI
TARNÓW
DIGITALIZACJA
GRYATRAZAŃSKI
INFOBROKERING
Krakowski
PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ
KSIĄŻKI
MYŚLENICKI
BRZESKI
INTELEKTUALNY
NOWOTARSKI
PROSZOWICKI
PARTNERSTWO
LIMANOWSKI
ZAWODOWA
MŁODZIEŻ
SPOTKANIA
GORLICKI
Chrzazanowski
WADOWICKI
SENIORZY
BIBLIOTEKA
ARTETEKA
BIZNESNAUKA
MIECHOWSKI
KOMIKSY
Bocheński
DANYCH
Kraków
OLKUSKINOWY
Słowo

Zdjęcia wykorzystane w opracowaniu pochodzą z archiwów
Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie oraz ze strony: <http://pl.freepik.com/>

Informacje opracowano na podstawie danych zawartych w formularzach statystycznych
K-03 oraz sprawozdaniach bibliotek publicznych w województwie małopolskim za rok 2010.

Opracowano:
Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie
Dział Edukacji, Nauki i Badań
www.rajska.info